



למידה בונה אדם

המזכירות הפדגוגית
אגף א' – מורשת חברה ורוח
תחום דעת אזרחות



מדינת ישראל
משרד החינוך

פירוט הנושאים לשאלון 34262, החל משנה"ל תשפ"ו

30% השלמת 2 יח"ל לנבחני משנה, אקסטרנים ותלמידים ללא ציון מטלת ביצוע

שאלון זה מתבסס על **מגילת העצמאות** ועל חמשת **אשכולות הבחירה**.

אשכולות אלו היוו חלק משאלון 34281 (80%) ואינם חלק משאלון 34271 (70%).

- להלן פירוט הנושאים והעמודים הרלוונטיים בספרי הלימוד המאושרים.

נושא	להיות אזרחים בישראל	ישראל יהודית ודמוקרטית ד. שחר	משטר ופוליטיקה בישראל דיסקין
מגילת העצמאות - הכרות עם תוכן ההכרזה -חלק היסטורי - הצדקות להקמת המדינה - חלק אופרכטיבי מעשי -חלק הצהרתי - אופי המדינה - מאפייני מדינה יהודית ודמוקרטית הבאים לידי ביטוי בהכרזה. - ארבע פניות והתחייבויות לגורמים שונים. - נושאים שנויים במחלוקת במהלך ניסוח המגילה. - החותמים על המגילה.	11-20	30-41	19-43

1. אשכול העולם היהודי:

נושא ראשי	תתי נושאים / מושגים	להיות אזרחים בישראל	ישראל יהודית ודמוקרטית ד. שחר	משטר ופוליטיקה בישראל דיסקין
דילמות איתן מתמודדות הקהילות	זהות אזרחית זהות לאומית	75 -100	98	116-117



למידה בונה אדם

המזכירות הפדגוגית
אגף א' – מורשת חברה ורוח
תחום דעת אזרחות



מדינת ישראל
משרד החינוך

מרכיבי הזהות של יהודי התפוצות	זהות דתית			
מגמות ודמוגרפיה של העם היהודי בעולם: - שאלת מיהו יהודי - זרמים דתיים בעם היהודי	הגדרה הלכתית, הגדרה עצמית, הגדרה משפטית	76,77	94,97,99	115
	אורתודוקסי קונסרבטיבי רפורמי	79,80	143 - 146	116
השסע הדתי	השסע הדתי	484	142 - 146	66-67 112-113
תיאור הקבוצות השונות	חרדים, דתיים, מסורתיים, חילוניים	94-100	143-144	112
הגורמים לשסע	הוויכוח על גיוס בחורי ישיבות	489-490	145	95
	הוויכוח על המעמד האישי בישראל (נישואין וגרושים)	488-489	144-146	
	הוויכוח על הכרה בזרמים בישראל (כולל הוויכוח על הגיור) הוויכוח על צביון השבת במרחב הציבורי הוויכוח על החקיקה הדתית	490		
				92-95



למידה בונה אדם

המזכירות הפדגוגית
אגף א' – מורשת חברה ורוח
תחום דעת אזרחות



מדינת ישראל
משרד החינוך

99-100	145	487-488		
	135 146	485-486 492 493	הסדרים מקומיים אוטונומיה חינוכית אמנות התארגנויות חברתיות	אתגר החיים המשותפים לשסע הדתי

- נושא הזרמים נלמד תחת נושא מגמות ודמוגרפיה של העם היהודי בעולם, כיון שהם מאפיינים בעיקר את יהודי התפוצות. יחד עם זאת, גם בישראל יש קהילות של התנועה ליהדות מתקדמת (רפורמים) ושל התנועה המסורתית (קונסרבטיבים)

2. תקשורת ופוליטיקה בישראל:

נושא ראשי	מושגים	להיות אזרחים בישראל / משרד / החינוך	ישראל יהודית ודמוקרטית / דוד שחר	משרד ופוליטיקה בישראל / אברהם דיסקין
התנגשות בין חופש הביטוי וזכות הציבור לדעת לזכויות אחרות	חופש הביטוי, זכות הציבור לדעת, חופש המידע	444	227-228 456	272-273
תפקידי התקשורת	תפקידי התקשורת- פיקוח (מנגנון פיקוח וביקורת לא פורמאלי), מתן במה, דיווח עובדתי, פרשנות,	446	453 456-457	



למידה בונה אדם

המזכירות הפדגוגית
אגף א' – מורשת חברה ורוח
תחום דעת אזרחות



מדינת ישראל
משרד החינוך

272-274	460-462 461-458		תעמולת בחירות, תיווך בין השלטון לציבור, סוציאליזציה, בידור.	
273		447	מדווחת, מעורבת.	תפיסות לגבי תפקיד העיתונות-
273	458-459 455	448-449	חוק העונשין, צו איסור פרסום, חוק הבחירות (תעמולה), תקנות הגנה- צנזורה צבאית. אתיקה עיתונאית, אילוצים פוליטיים בעלות פרטית על כלי התקשורת עמדות פוליטיות של עורכי כלי תקשורת.	אמצעים המגבילים את עצמאותה של התקשורת
273-274		450-452	תקשורת גלובלית, מעורבות בית המשפט, חיסיון עיתונאי, חוק נגד בעלות צולבת, מועצת העיתונות, חוק השידור הציבורי ריבוי מקורות מידע בעלי אופי פלורליסטי- שידור מסחרי, אינטרנט ורשתות החברתיות	אמצעים המאפשרים עצמאות של התקשורת:



למידה בונה אדם

המזכירות הפדגוגית
אגף א' – מורשת חברה ורוח
תחום דעת אזרחות



מדינת ישראל
משרד החינוך

		447	קביעת סדר יום, הבניית המציאות	כוחם של אמצעי התקשורת
		445	תקשורת המונים: מאפיינים ומקורות מידע	צינורות מידע פתוחים

- המושג פקודת העיתונות ירד בשל ביטול החוק בשנת 2017

3. שיטת בחירות ומפלגות:

נושא ראשי	מושגים	להיות אזרחים בישראל	ישראל יהודית ודמוקרטית ד. שחר	משטר ופוליטיקה בישראל דיסקין
שיטות ממשל	פרלמנטרי נשיאותי מעורב יתרונות של כל אחת מהשיטות	141-143	180-181	170-171
שיטות בחירות	שיטה רובית-אישית-אזורית שיטה היחסית-רשימתית-ארצית השוואה-לשיטה היחסית-רשימתית-ארצית-יתרונות וחסרונות של שתי השיטות	146-148 332 333	185-188 355	144-148 227 224-225



למידה בונה אדם

המזכירות הפדגוגית
אגף א' – מורשת חברה ורוח
תחום דעת אזרחות



מדינת ישראל
משרד החינוך

		334	אחוז החסימה כולל יתרונות וחסרונות	
207	343-344	342	תפקידי המפלגות	המערכת המפלגתית
			מערכת דו מפלגתית ורב מפלגתית	
		345		מפת המפלגות בישראל
		341		
179	347-348		האידיאולוגיה בתחומי: רצף חוץ ובטחון, רצף כלכלי-חברתי, רצף דת ומדינה, רצף בזהות היהודית של המדינה.	שיטות לגיבוש רשימת מועמדים
260-266		346		
227-228				
	349		מנהיג גוף בוחר פריימריז-כולל יתרונות וחסרונות	
	377	364	תהליך כינון ממשלה הסכם קואליציוני	כינון ממשלה והקשיים בהרכבת ממשלה
	377	364- 366	ממשלה קואליציונית קואליציה צרה (כולל יתרונות וחסרונות) קואליציה רחבה (כולל יתרונות וחסרונות) ממשלת אחדות לאומית קואליציית מיעוט	סוגי ממשלות קואליציוניות



למידה בונה אדם

המזכירות הפדגוגית
אגף א' – מורשת חברה ורוח
תחום דעת אזרחות



מדינת ישראל
משרד החינוך

--	--	--	--	--

4. מעורבות אזרחים ופיקוח על רשויות השלטון:

נושא ראשי	מושגים	להיות אזרחים בישראל	ישראל יהודית ודמוקרטית ד. שחר	משטר ופוליטיקה בישראל דיסקין
מעורבות פוליטית של האזרחים	קבוצות אינטרס/לחץ : ארגונים חוץ ממשלתיים תקשורת	347	342	274-277
		422	182-183	
		423		
			392	277-278
פיקוח וביקורת על רשויות השלטון	מבקר המדינה - תפקידים סמכויות ודרכי פעולה יעילות הביקורת של מבקר המדינה	417-419	443-446 289-290	256-258
	נציב תלונות הציבור	418	290-446-447	
	ועדת חקירה ממלכתית	420	450-451	275
	ועדת חקירה פרלמנטרית	421	450 370-371	



למידה בונה אדם

המזכירות הפדגוגית
אגף א' – מורשת חברה ורוח
תחום דעת אזרחות



מדינת ישראל
משרד החינוך

258-259	290	377-381	היועץ המשפטי לממשלה- תפקידים ודרכי פעולה	
	390		הגישות ביחס לסמכויות היועץ המשפטי	
272-274	286 460-461	423	תקשורת	

5. אשכול רשויות מקומיות:

נושא ראשי	מושגים	להיות אזרחים בישראל	ישראל יהודית ודמוקרטית שחר	משטר ופוליטיקה בישראל דיסקין
חלוקת התפקידים והסמכויות בין השלטון המרכזי והמקומי	תפקידים וסמכויות הרשות המקומית מקורות ההכנסה של הרשות המקומית מנגנוני פיקוח וביקורת על הרשות המקומית קשיים בניהול הרשויות המקומיות ועדה קרואה מודל השליטה מהמרכז (ריכוזי) (כולל יתרונות וביטויים)	385-387 389-390 425-426 392 389-390 392 395-396	423 421	255



למידה בונה אדם

המזכירות הפדגוגית
אגף א' – מורשת חברה ורוח
תחום דעת אזרחות



מדינת ישראל
משרד החינוך

		397-398	מודל האוטונומיה המקומית (ביזורי) (כולל יתרונות וביטויים)	
		393-394		
255	427-428	391	סמכויות של ראש הרשות ומועצת הרשות	מבנה הרשויות המקומיות
			מרכז השלטון המקומי	
			- הוועד הארצי של ראשי המועצות הערביות	
		399		
		399		
255	428-429	390-391	בחירות לרשות המקומית -בחירת ראש הרשות -בחירת מועצת הרשות	שיטת הבחירות לרשות המקומית